

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmond) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 6. maja. Dnia 5. maja 1858 roku wyszedł z c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XVII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 66. Rozporządzenie ministeryum finansów z dnia 29. kwietnia 1858 roku, ważne we wszystkich krajach koronnych, na które rozciąga się ustawa z dnia 9. lutego 1850 roku, względem stemplowania książek handlowych i rękodzielniczych jeżeli wielkość arkusza wynosi więcej jak 726 kwadratowych cali.

Nr. 67. Rozporządzenie ministeryum finansów z dnia 31go kwietnia 1858 roku, ważne w całej monarchii, względem ściągania rozmaitych monet tudzież zdawkowej.

Sprawy krajowe.

(Mianowanie. — Przyjęcie Fuad Baszy w Tryeście. — Wymiana waluty wiedeńskiej. — Wiadomości bieżące. — Plantacje w Pradze. — Budżet miasta Medyolanu.)

Wiedeń, 7. maja. Minister spraw wewnętrznych mianował komisarza obwodowego trzeciej klasy, *Wincentego Fontanę*, przełożonym politycznego urzędu obwodowego w lwowskim okręgu administracyjnym.

— Turecki minister Fuad Basza i c. k. poseł baron Hübler wyjeżdżają zapewne w niedzielę albo w poniedziałek do Paryża. Otwarcie paryskich konferencyj jest na poniedziałek dnia 17. b. m. stanowczo postanowione.

— Cesarskie rozporządzenie z dnia 3. maja zaprowadza niektóre zmiany w procedurze karnej, aby ułatwić sądowe postępowanie karne.

— Ministeryum finansów wydało dnia 4. maja następujące rozporządzenie:

Odnosnie do cesarskiego rozporządzenia z 27. kwietnia 1858 (Dziennik ustaw państw XVI. zeszyt, nr. 63) poleca się wszystkim monarchicznym percepcyjnym urzędom i kasom, papierowe pieniądze waluty wiedeńskiej przyjmować aż włącznie do ostatniego czerwca 1858 jeszcze we wszystkich wypłatach a mianowicie w wypłatach, które mają być uiszczone w monecie konwencyjnej, w stosunku 250 złr. w. w. do 100 złr. m. k.

Oprócz tego wymianą tych papierowych pieniędzy według wspomnianego stosunku na monetę konwencyjną (odnosnie banknoty) aż włącznie do ostatniego czerwca 1858 mają się zająć wszystkie monarchiczne percepcyjne urzędy i kasy, a po koniec października 1858 wszystkie krajowe główne (filialne) kasy.

W Wiedniu będzie się zajmować tą wymianą po koniec października 1858 wyższy poborczy urząd niższo-austriackich stanów.

Odnosnie do §. 4. wspomnianego cesarskiego rozporządzenia poleca się następnie wszystkim monarchicznymi urzędom i kasom percepcyjnym zająć się wymianą różnych, wydanych od roku 1848 przez państwo, już ściągniętych asygnatów pieniężnych jeszcze włącznie aż do ostatniego czerwca 1858.

W Wiedniu załatwiać będzie i tę wymianę wyższy urząd poborczy niższo-austr. stanów.

Przygotowawczy komitet, który na zaproszenie Jego Excelencyi namiestnika barona Meescery w Pradze zebrał się dla obradowania nad oplantowaniem okolic miasta, przyjął na nowem walnem posiedzeniu z dnia 1. b. m. przez wydział komitetu wniesiony projekt statutów, i przedłożył go do wyższego potwierdzenia.

— Medyolańska municypalność przyjęła budżet na rok 1858, zaś wniosek wystawił posąg medyolańskiemu poecie Carlo Porta przyjęła z zastrzeżeniem, jeśli będzie wystawiony w jednym z publicznych ogrodów. Wydatki miasta wynosiły 8,888.888 lirów a dochody 6,851.832 lirów.

— Dnia 4. maja o 2 godzinie po południu wpłynęła do tryeściańskiej zatoki turecka parowa fregata Feizi Bahri, na której znaj-

dował się turecki poseł na paryskie konferencye, Jego Excelencya Fuad Basza w świcie 24 osób. Fregata powitała twierdzą i powiewający na niej cesarsko-austriacki pawilon 21 salwami, na które natychmiast odpowiedziano wzajemnie z zamku. Potem przywitała tureckiego dyguitarza c. k. żaglowa fregata „Bellona“, na co turecki okręt w zwykły odpowiedział sposób. Turecki jeneralny konsul, komendant ces. austr. fregaty, kapitan liniowego okrętu p. Scopinich i cesarski kapitan tryestyńskiego portu, przewitali posła na pokładzie tureckiej fregaty, z której udał się na ląd łodzią cesarskiej fregaty „Belona“. Na lądzie przyjmował go adjutant cywilnego i wojskowego gubernatora, którego pojazd odwiózł Jego Excelencyę Fuad Baszę do przygotowanego dla niego pomieszczenia w hotelu de la Ville.

Hiszpania.

(Zwrot dóbr kościelnych.)

Wniosek do ustawy względem zwrotu dóbr kościelnych, który minister finansów przedłożył w izbie, opiewa:

1. Kościół wejdzie niezwłocznie znowu w posiadanie wszystkich tych dóbr należących do kleru świeckiego, które obecnie są w rękę państwa, i których własność gwarantowana jest klerowi na mocy konkordatu z r. 1851 i ustawą z 3. kwietnia 1845; zwroćcie nastąpi pomimo sprzedaży nakazanej ustawą dnia 1. maja 1855, którą ustawa została w mocy obowiązującej aż do publikacyi król. dekretów z 13. i 26. października 1856.

2. Wszystkie kościołne, w rzeczonyj ustawie nie objęte dobra (rozumieją się tu niesprzedane dawne dobra klasztorne) znajdujące się w posiadaniu rządu, będą zwrócone kościołowi również na mocy rozporządzeń konkordatu, który w artykułach 35 i 38 nakazuje zamianę kapitału na trzyprocentowe nieprzenośne obligacye państwa.

3. W indemnizacyę za sprzedane na mocy ustawy z 1. maja 1855 dobra, otrzyma kler świecki wspomniane w poprzedzającym artykule dobra kościelne. Gdzie te dobra przewyższają kwotę indemnizacyi, będzie kler administrować przewyżką aż do czasu, w którym według przepisanych formalności przystąpi się do sprzedania onej. Gdzie zaś wartość dóbr nie wystarcza na pokrycie indemnizacyi, otrzyma kler świecki w zaspokojenie 3procentowe obligacye państwa.

4. Przenaczone klerowi w indemnizacyę dobra przechodzą zupełnie z wszystkimi dawniejszymi przywilejami na jego własność, kler nie będzie obowiązany sprzedawać je i uzyskana kwotę zamieniać na 3procentowe obligacye państwa, jak przepisują artykuły 35—38 konkordatu.

5. Za wytknięte w tych samych artykułach konkordatu, równie jak za wspomniane w artykule 3 tej ustawy dobra, które będą przeznaczone świeckiemu klerowi, otrzymają biskupi nieprzenośne 3procentowe obligacye państwa. Wartość dóbr sprzedanych przyjmie się za normę w tej zamianie.

6. Zwrócone na mocy ustawy dobra i 3procentowe obligacye państwa stanowią część wyposażenia kleru.

7. Rząd jest upowazniony przedsięwziąć potrzebne środki, ażeby tę ustawę wprowadzić w wykonanie, wszystkie wynikające trudności z rzymskim dworem zagodzić.

Anglia.

(Druć na telegraf zaatlantyczny. — Nowiny dworu. — Uroczystości w akademii królewskiej. — Doniesienia z Kafirji. — Nedza panująca. — Otwarcie parlamentu w kolonii kapsztadzkiej.)

Londyn, 4. maja. Ładowanie drutu na telegraf zaatlantyczny zostało już prawie ukończone w Plymouth. Okręta „Niagara“ i „Agamemnon“ mają już od wczoraj na pokładzie prawie całą wyznaczoną długość, prócz 250 mil angielskich. Po ukończeniu tej roboty rozpocznie się natychmiast zakładanie drutu.

— Familia królewska udać się ma 17go lub 18go do Osborne, gdzie jednak nie zabawi dłużej jak do 25. lub 26. bieżącego miesiąca. Jej Mość Królowa obchodzić tam będzie w gronie rodzinnem rocznicę swych urodzin, a uroczystość urzędowa odbyć się ma w stolicy i w całym kraju dnia 15. b. m. — Dnia jutrzejszego spodziewają się tu przybycia młodej królowej portugalskiej, która wyśiądzie w pałacu buckinghamskim, i gdzie na cześć jej wyprawia różne uczyty dworskie. — P. Layard wrócił zeszłego tygodnia z Indyi, a przy nadarzonej sposobności chce się przedstawić za kandydata do izby niższej.

— Od czasu założenia królewskiej akademii sztuk otwierają dnia 1. maja każdego roku wystawę przedmiotów sztuki. Dyrektorowie wydają w tej mierze osobne zaproszenia, a między temi także inne zaproszenia na bankiet, który akademia urządza dnia tego w wielkiej sali gmachu wystawy. Tak było i przedwczoraj. W liczbie gości zaproszonych na bankiet był korpus dyplomatyczny reprezentowany w osobie posła bawarskiego, barona Cetto; książe Cambridge reprezentował dwór i armię; książe miał swego reprezentanta w biskupie Oxfordu i Carlisle; reprezentantami literatury i umiejętności byli: Dickens, Tackeray, sir Murchison, Stephenson, Faraday, tudzież prezydenci kolegów lekarskich; w liczbie obecnych bankierów i kupców znajdowali się gubernator banku i kanclerze skarbu trzech ostatnich gabinetów, D'Israeli, Lewes i Gladstone; między reprezentantami polityki byli: margrabia Lansdowne, lord Derby i większa część gabinetu jego, lord Palmerston z kilkoma dawniejszemi kolegami swymi, lord John Russel, kilku innych z izby niższej, i prezydent tejże izby.

— Do Plymouthu nadeszła poczta z Przylądka z d. 22. marca. Zdaje się, że Kafrowie nad granicą przestali już być narodem; najznakomitszy ich naczelnik Kreili, umknął na drugą stronę rzeki Bashee; wielu innych naczelników znajduje się w angielskim więzieniu. Podczas, gdy ustały już wszelkie obawy napadu z nad granicy, wydarzają się już często zbrodnie popełniane przez Kafrów, których podczas panującego głodu przyjęto w angielskich posiadłościach na służbę. Popełniali rozmaite morderstwa, a między innymi zamordowali jednego księdza między East Londynem a warownią Palo. Powszechna panuje obawa i rozjątrzenie przeciw tym Kafrom, gdyż w pobliżu Kapsztadu zamordowali kilku pastuchów. Plan, zaciągając między Kaframi i Fingami ochotników do indyjskiej służby nie powiódł się wcale. Parlament kolonialny obraduje od dwunastu dni nad rozmaitemi projektami ustawy, a między innemi nad wzmożeniem portów, regulacją wagi i miary, to jest nad zaprowadzeniem angielskiej usunięciem dawnej z czasów holenderskiego panowania pozostałej miary, i t. d. Przy otworzeniu posiedzenia oznajmił gubernator: zamiarem angielskiego rządu jest, wysłać exkróla Delhów zamiast na wyspy adamańskie, do warowni Cox nad granicą Przylądka i tam trzymać go w więzieniu. Zaś wniosek rządu, aby dziecię z zbuntowanych pułków Sipahów osadzić na przylądku, został odrzucony.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Nowiny dworu. — Posiedzenie rady tajnej. — Uchwały ciała prawodawczego. — Doniesienia z kolonii. — Wiek do emerytury. — Komisya organizacyjna Algierji. — Nominacya księcia Napoleonowi. — Eskadra tulońska. — P. Turgot z powrotem.)

Paryż, 4. maja. Książę Hieronim Bonaparte z Nowego Yorku odjechał wczoraj po dłuższym pobycie we Francyi do Hawru, z kąd odplywa napowrót do Unii. Do Hawru towarzyszył mu jego syn, kapitan Bonaparte.

— Królowa holenderska spodziewana jest w Paryżu 7. maja, i słyhać, że zaraz Sgo będzie na jej cześć wielka rewy gwardji cesarskiej w lasku bułońskim.

— Dyrektor dziennika *Independance Belge* przybył tu 2go maja, a nazajutrz miał posłuchanie u ministra Fould'a; również i minister spraw wewnętrznych przyjmował go podobno, a dyrektor spodziewa się wyrobić odwołanie zakazu dziennika. — Królowa hiszpańska zamierza w ciągu tego lata zjechać do Biarritz. Cesarz pracuje nad historią broni palnej z lufami kutemi, i będzie to dalszy ciąg jego historii artylerji. — Wielka księżna Stefania opuszcza Paryż dnia jutrzejszego i udaje się do Ostendy, gdzie spodziewają się także i królowej portugalskiej.

— Upewniają, że na jednym z posiedzeń rady tajnej miano się zajmować kwestyą, czy też obecne stosunki Francyi, jak niemniej i styczności jej z zagranicą nie dozwolilyby przywrócenia łagodniejszej formy rządu. Wypada wiedzieć i o tem, że i słynny dr. Veron wyraził się w tym duchu na wczorajszym posiedzeniu ciała prawodawczego, i podał kilka uwag o polityce ogólnej. Wskazał na to, że Cesarz w dzień po zamachu z 14. stycznia oświadczył, iż w stałej i umiarkowanej polityce jego żadna zmiana nie zajdzie. Wielkoduszny tym wyrazom musi szczerze przyklasnąć; przekonany, że umiarkowanie jest najtrwalszą i najsilniejszą potęgą; społeczeństwo spokojne ma wprowadzić czujnego zawsze wroga przeciw sobie, lecz ludzie uczciwi zdołają go poskromić samą już zgodą między sobą; nie trzeba też sądzić, że socyalizm weźmie słowa i politykę mądrości i oględności za wyraz polityki lekliwej. — Ciało prawodawcze przyjęło jednogłośnie projekt względem przyznania pensji ofiarom zamachu z miesiąca stycznia. Wydział w sprawie upiększenia miasta mianował p. Rouleaux Dugage swoim sprawozdawcą. Z kosztorysu stracono 10 milionów, gdyż wydział przekonał się po sprawdzeniu planów budowy i kosztorysów, że część prac, na które miano 23 milionów obrócić, nie przyniesie powszechnego pożytku. — Najnowsze doniesienia z wód indyjskich zawierają tę wiadomość, że gubernator wysp Reunion żądał od admirała Rigault de Genouilly, komendanta dywizji francuskiej potrzebnych sił zbrojnych, by skarcił Vinang'a, króla szczepu Mena-Bo na zachodnim wybrzeżu Madagaskary za to, że zwabiwszy w zasadzkę jedenaście kupieckich okrętów francuskich kazał zamordować kapitana i całą załogę. — Dekretem z 1. marca 1852 oznaczono wiek, w jakim urzędnicy sądowi mogą wystąpić z czynnej służby i emeryturę pobierać, i dekret ten rozciągnięto także i do urzędników finansowych. Teraz zawiera *Monitor* rozporządzenie ministra spraw we-

wewnętrznych wydane za wiedzą i z wyraźną wolą Cesarza, w którym wspomniano, że także i urzędnicy administracyjni powinni być w wieku zdolnym jeszcze do pracy, i że najwyższy wiek dla prefekta jest lat 65, dla podprefekta 62, a dla radców prefektury lat 70.

— Komisya, której poruczono ułożenie planu organizacyi Algierji, ukończyła już program odpowiadający mniej więcej życzeniom księcia Napoleona i tym warunkom, pod jakimi chciałby objąć namiestnictwo tamtejsze. Według tego programu mianowanoby dla Algierji trzech dyrektorów jeneralnych, którzy pełnić mają obowiązki ministrów, i jednego podsekretarza państwa. Podsekretarz ten mieszkać ma w Paryżu i służyć za pośrednika między kolonią i rządem centralnym, między namiestnikiem i Cesarzem.

— Te wiadomości uzupełnia *Gazeta powszechna* z 1. b. m. doniesieniem, że dnia tego podpisany został dekret, którym księcia Napoleona mianowano jeneral-porucznikiem. Dodają i to jeszcze, że względy wojskowe przytem przeważają, i że książe będzie mieć przynajmniej 80.000 żołnierza pod swemi rozkazami.

— Eskadra tulońska zawinęła znów do portu, a eskadra z Brestu otrzymała dziś rozkaz udania się do Tulonu, gdzie wspólnie z eskadrą tamtejszą wykonać mają różne ewolucye. — Margrabia Turgot, który miał temi czasy Madryt opuścić, zabawi w tem mieście tak długo, pokąd terażniejszy poseł angielski lord Howden nie będzie na posłuchaniu pożegnawczem u królowej Izabeli.

Belgia.

(Przejazd królowy portugalskiej.)

Bruxela, 4. maja. Dzisiejszy *Monitor* opisuje uroczyste przyjęcie Jej Mości Królowej Portugalii, gdy przybyła dzisiaj o godzinie 5. po południu. Na belgijskiej granicy przyjmował Jej Mość Królowę wielki marszałek hrabia Marnix i ordonansowy oficer Króla hrabia Fiequelmont.

Jego Mość Król, książe i księżniczka brabancka, hrabia Flandryi i królewska świta, również jak p. Brockhausen i p. Seisal, posłowie Prus i Portugalii oczekiwali młodą Królowę w północnym dworcu kolei żelaznej, gdzie znajdowały się także znakomitości miejskich i wojskowych władz. Królowa Portugalii uda się jutro rano w towarzystwie panów Brockhausen i Seisal w dalszą podróż do Ostendy, gdzie porobiono już wszelkie przygotowania na jej przyjęcie. Badeńska Wielka księżna Stefania, którą dzisiaj także oczekują w Ostendzie, zajmie hotel Fontaine. Nad lądowniczym mostem parostatków budują wielkie rusztowanie w kształcie tronu, gdzie podczas wsiadania Jej Mości Królowej na okręt będzie odprawiać się wielka uroczystość. Portugalska korweta „Bartholomeo Diaz“ stoi w zatoce, zaś „Mindello“ pozostała nad wybrzeżem.

Włochy.

(Pobieranie nauk w kraju przepisane. — Wiadomości bieżące. — Słabość Ojca św.)

Modena. Książęcy dekret rozporządza, że jeżeli rodzice, opiekunowie i inni chcą chłopców albo dziewczęta umieszczać w jakimkolwiek zagranicznym zakładzie naukowym, mają udawać się w tej mierze do ministra spraw wewnętrznych, który musi zasięgnąć książęcego zezwolenia. Dzieci wysłane za granicę potajemnie, nie będą przyjmowani do żadnej szkoły ani uniwersytetu w księstwie, i nieotrzymają żadnej posady. Prócz tego popadną rodzice pieniężnej karze.

Piemont. Cavaliere Raffaele Bensi, piemoncki komisarz w Księstwach Naddunajskich wrócił do Turynu.

— Gwardya narodowa w Alessandryi została dekretem z dnia 24. z. m. rozwiązana.

Rzym, 26. kwietnia. Ojciec św. był niejakiś czas bardzo cierpiący: W wielki czwartek po odprawieniu kościelnego nabożeństwa czuł się po ceremoniach wieczorem znaczenie gorzej jak zwykle. Później pogorszyło się jeszcze bardziej i przywołano nadwornego lekarza dr. Constantini, który kazał natychmiast puścić krew. Na zajutrz miał się lepiej, a w wielki piątek po południu mógł nawet udać się na nabożeństwo, pomimo że go to wysilało widocznie. Od tego czasu jednak nie doznawał żadnej dolegliwości.

Niemce.

(Sprawa duńska.)

Berlińskiemu dziennikowi *Zeit* piszą z Frankfurtu n. M.: Wiadomość dziennika *Nord* i *Independance*, że postowie Anglii, Francyi i Rosyi zalecali związkowi wziąć duńskie propozycye pod ścisłą rozważę, zrobiła w publiczności wielkie wrażenie, gdyż dotąd niewiedziano, by się zewnętrzna dyplomacya w tę sprawę wdawała. Podobną wzmiankę zrobił także dziennik *Frankfurter Postzeitung*. Francuski poseł przy związkowym sejmie, hrabia Montessuy udał się na kilka tygodni do Paryża.

Rosya.

(Nominacya Metropolity kijowskiego. — Zhliżenie wiosny.)

Petersburg, 25go kwietnia. W miejsce zmarłego przed kilku miesiącami metropolity kijowskiego, Filareta, mianował Cesarz dawniejszego Arcybiskupa z Kartalii i Kachetyi (w Zakaukazyi) na tę najwyższą posadę hierarchii rosyjskiej. Nominacyę ogłasza mu własnoręczny list cesarski:

„Od czasu jak Kijowski Metropolita, ten niezgasłej pamięci kapłan naszego kościoła został powołany do Pana, pragnąłem znaleźć po nim następcę, pełnego zasług i gorliwości w świętej sprawie uszlachetnienia serc i administrowania kościołem, i zwróciłem Moją uwagę na Ciebie, któryś już pożyteczną pracą w długim zawodzie pasterskim, mianowicie w Zakaukazyi osobiście dostąpił stopnia Metropolity. Poruczając Ci metropolię świętego nam kraju, gdzie usta odwołanego niedawno apostoła ogłaszały naszej ojczyźnie światło boskiej prawdy, i zkaąd jaśniało po krańce jej granic, błagam gorąco Wszchemocnego, ażeby nową służbę Twoją sprowadził na swą chwałę i u kolebki świętej wiary naszych przodków dopomógł czuwać Ci nad dawną pobożnością rosyjską, ażeby z tamtejszej świątyni mądrości chrześcijańskiej wyszedł wymowny kaznodzieja powszechniej, prawosławnej wiary, której świętymi nad zniszczeniem tryumfującymi wojownikami chlubi się słusznie, rozszerzająca światło matka miast rosyjskich. Polecam się Twoim modłom i zostaje na zawsze Ci zyczliwy.

Alexander.“

— Kra na Nowie powyżej miasta już puściła, i wkrótce rozpocznie się zegluga. Na południu skarżą się, że tą razą za długo trwała zima. Koło Berdyńska puścił lód na Azowskim morzu 25. marca; z Alexandryi (w południowych koloniach wojskowych) donoszą, że marzec i początek kwietnia były bardzo zimne. Pierwsza kra lodu na Woldze sprawiła w Twerze wezbranie; przy wzmagającym się zimnie osadził się lód, a woda spadła, ale przy najbliższej odwilży obawiają się nowego nieszczęścia.

Księstwa Naddunajskie.

(Bank multański.)

Gazetta de Moldavia zawiera sprawozdanie nadzwyczajnej rady administracyjnej przedłożone księciu kajmakamowi względem banku multańskiego. Rada wydała rozporządzenie tej osnowy, że gdyby bank nie rozpoczął po upływie dwóch miesięcy (po 10. kwietnia) znów swych czynności, i stosownie do statutów i koncesyi nie dopełnił swych zobowiązań, natenczas rząd uzna przywilej dany p. Nuland za nieważny i niebyły, i postara się o urządzenie innego zakładu kredytowego. Rada przedkłada uchwałę tę kajmakamowi do potwierdzenia i tem ją uzasadnia, że rząd się dostatecznie o tem przekonał, jako bank w niczem nie odpowiedział warunkom przywileju nadanego pan Nuland i przekroczył koncesyę, że jest tylko wyręczycelem banku innego, i że najnowsze wstrzymanie wypłat bankowych jest dalszem nadwężeniem przywileju.

Turcja.

(Najnowsza poczta iewantynska.)

Konstantynopol, 1. maja. Paropływem Lloyda „Jupiter“ nadeszły do Tryestu następujące najnowsze wiadomości: Porta wydała do ambasadorów notę względem naturalizacji poddanych tureckich przez władze zagraniczne; każdy z nich będzie za powrotem uważany za poddanego tureckiego, a w razie oporu zostanie wydany. Halim Basza syn zmarłego Mehmeda Alego, Achmet Basza, Ismail Basza i Mustafa Basza, synowie zmarłego Ibrahima Baszy w Egipcie, zostali mianowani muszrami. Na linii telegraficznej między Konstantynopolem i Alexanitą założono nowy drut. Czernajew został mianowany jenerałnym konsulem rosyjskim w Konstantynopolu. Mehmed Bej oświadczył, że wiadomość o zarzuceniu mu zdrady jest bezzasadna; on sam stał się ofiarą zdrady. Podług wiadomości z Teheranu z 1. kwietnia oblegał Sułtan Murad Mirza stolicę Turkomanów, Merw. — Szeryf Meki umarł temi dniami.

A z y a.

(Wiadomości z Indyi uzupełniające telegram rządowy.)

Telegram ogłoszony wczoraj dnia 30. kwietnia przez ministerium spraw zewnętrznych, uzupełniają i prostują obecnie dwa inne telegramsy. Dziennik *Times* otrzymał w nocy z dnia 30. kwietnia na 1. maja jedną depeszę a *East India House* drugą. Depesza dziennika *Times* ma przedewszystkiem tę zasługę, że podaje datę: „Bombay dnia 9. kwietnia“ ezego niema w tamtych. Według tej depeszy wrócił lord Lyons z swą eskadrą z Tunetu i krąży w pobliżu Malty; prócz tego prostuje ten telegram doniesienia urzędowej depeszy w ten sposób, że oddział pułkownika Milman w Azimhurze został nie zniesiony ale zamknięty „shutup“ a nie jak raportowano rządowi „cut up“. — Nareszcie udziela jeszcze następującej wiadomości: Ostatnia proklamacja rządu do mieszkańców Luknowa i Oudy odniosła skutek pomyślny. Małżonka Bega była w warowni nad Gogra. Brygada jenerała Walpole stała zawsze jeszcze bezczynna w Luknowie, który ma być obsadzony silnym garnizonem pod dowództwem jenerała sir Hope Grant. Upały powiększały się, wojsko jednak było przy zdrowiu.

Inne doniesienia są zgodne z telegramem rządowym. Zaś depesza India House daje więcej szczegółów. W uzupełnieniu dawniejszych wiadomości dodajemy: Armia, zwana Peszawa, która miała dać odsiecz Ihansi, stała pod rozkazami Tautia Togi, krewnego Nana Sahiba; ale usiłowania jej były bezskuteczne, utraciła 18 dział, kilka słoniów i wszystkie pociągi. Anglicy stracili oficerów 7 a 5 mieli rannych. Jenerał Robert stracił przy zdobyciu Kotah wszystkiego 25 ludzi; powstańcy zaś oprócz wielu ludzi i wszystkie działa tak, że im dwa tylko zostały. W Gupracie nie powiodło się Anglikom

wyprzeć oddział powstańców z małej wyspy Beyt w dystrykcie Okamandat, poległo im 6 a 26 odniosło rany. Radza małego państwa Moon Betta, zbuntował się i zdaje się, że będzie przeszkadzać w rozbrojeniu miasta Gujeratu. Brat Rai w Kolaporze obwiniony o sprzysiężenie został przyaresztowany. W południowym kraju Mahratów powstańcy pobici ustąpili do Goy.

Z tych szczegółów okazuje się, że Anglicy mają na wszystkich punktach wielu jeszcze do zwalczania, pomimo że większe tłumy rokoszan poszły już w rozsypkę.

Dalsze szczegóły są następujące: „Kolumna, która 27. marca ruszyła w pochód na odsiecz Azimghuru, zostawała pod rozkazami jenerała Lugard. Załogą Luknowa dowodził sir Hope Grant. Pułkownik Milman stojący na czele oddziału 37 pułku był zmuszony cofnąć się ze stratą całego swego pakunku i był 24. zamknięty w Azimghurze. Oprócz kolumny nadchodzącej z Luknowa, spieszyły mu w pomoc liczne oddziały wojska z Alumbaghu i Benares. Takzwana brygada floty (Naval brigade) udała się 21. marca do Allahabadu. Wojsko buntownicze, któremu sir Hugh Rose zadał klęskę pod Ihnasi, liczyło nie 15.000 lecz 25.000 ludzi. Rani umknęła do Jalunu. Sir Hugh Rose podaje stratę rokoszan na 3000 ludzi.“

Według najnowszych wiadomości dziennika *Pays* z nad morza indyjskich zagrażała Kochichinie nowa wojna domowa. Ponieważ Król Kambodży nie chciał usłuchać dekretu Cesarza Anamu, którego jest wazalem, ani też przychylić się do przepisanej w tym dekreście prześladowania katolickiego kościoła, tedy Cesarz ogłosił 25. stycznia jego detronizacyę. W odpowiedź na to ściągnął władca Kambodży do swej stolicy Saigong liczną armię i gotował się rozpocząć bój zaczepny. Niespodzianym tym wypadkiem przestraszony Cesarz powołał 15. marca swych poddanych do broni, ażeby się oprzeć inwazyi Kambodżanów. Zaś Król tego kraju nie ustaje w swm systemie tolerancyi, i niedawno pozwolił znouwu wybudować kilka kościołów katolickich w Saigongu i Panarpingu.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 6. maja. Podług najnowszych wiadomości z Hercegowiny cofnęły się wojska tureckie aż na odległość dwóch mil od Bagnani i Grahowa. Główna kwatera turecka znajduje się w Bilechie, dokąd udali się Kiani Basza, Kemal Effendi i Aziz Basza. Montenegro zdaje się robić przygotowania do oporu. Książę Daniło miał powołać do Cetynii Vukalovicha i przywódzców rajów z Zubzi, Krusevic i Drasevic.

Paryż, 5. maja. Baron Hübner miał przed odjazdem audyencyę u Cesarza. Pan Bourqueney był wczoraj z pożegnaniem u dworu.

Paryż, 7. maja. Pan Bourqueney odjechał do Wiednia. Pogłoska, że p. Thouvenel przybędzie na konferencyę do Paryża, jest bezzasadna.

Londyn, 6. maja. *Morning Post* sądzi, że Sardynia zda się na rozjemczy sąd pruski, jeżeli Neapol zgodzi się na to. Ten sam dziennik radzi odrzucić mocę pana Kinglake'a.

Londyn, 7. maja. Królowa portugalska przybyła tu wczoraj o godzinie 5. po południu.

Na wczorajszym posiedzeniu izby niższej oświadczył *D'Israeli*, że postanowienia względem handlowych stosunków Turcyi z innymi mocarstwami europejskimi będą zapewne wkrótce wzięte pod rozważę. — *Kinglake* odłożył swoją mocę w sprawie okrętu „Cagliari“ na wtorek, gdyż spodziewa się, że do tego czasu zostaną przedłożone izbie odnośne dokumenta. — *D'Israeli* oświadczył, że przedłożenie tych dokumentów jest niestosowne w tej chwili.

Turyń, 6. maja. Komisya mianowana do sprawdzenia wątpliwych wyborów ukończyła cztery sprawozdania, które wyszły już z druku i rozdane zostały członkom izby. Wszystkie cztery sprawozdania proponują unieważnienie wyborów. Ustawa konsularna została przyjęta; projekt względem pożyczki przyjdzie pod obrady dopiero po uroczystości rocznicy konstytucyi.

Dziś rozdawano członkom izby sprawozdanie komisji do rozważenia projektu względem pożyczki 40 milionów; komisya oświadcza się za projektem rządu. — Brak pieniędzy daje się tu czuć coraz bardziej. — Akcyonaryusze kolei żelaznej z Alessandryi do Stradelli zwolani zostali dla naradzenia się nad projektem zjednoczenia z linią Piacenzy.

Rzym, 3. maja. W wykopaliskach przy Via latina odkryto grobowiec o 10 sarkofagach, ozdobiony przepysznyimi freskami. — Proces margrabięgo Campana nie skończył się jeszcze; akt oskarżenia został przedłożony. — Ojciec Święty jeździł 30. z. m. do Ostii dla zwiedzenia tamtejszych wykopalisk, i powrócił wieczorem tego samego dnia. — Urząd telegraficzny w Rimini otwarto 1. h. m.

Neapol, 3. maja. Wyrok trybunału apelacyjnego w sprawie okrętu „Cagliari“ ma być wkrótce ogłoszony.

Ateny, 1. maja. Izba deputowanych przyjęła projekt względem podwyższenia płacy urzędnikom sądowym. Rząd przedłożył izbie projekt względem wyznaczenia pensyi 400 familiom, których ojcowie walczyli w ostatniej wojnie o niepodległość. Ministrowi marynarki przyzwolony został kredyt 600.000 drachm na sprawienie fregaty i drugie tyle na budowę trzech parostatków śrubowych.

Kurs lwowski.

Dnia 8. maja.

Table with columns: gotówka, towarem, zlr., kr., zlr., kr. Rows include Dukat holenderski, Dukat cesarski, Półimperyal zł. rosyjski, etc.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 7. maja o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 84 1/8-84 1/8. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 95 - 95 1/2. Lomb. wen. pożyczki z 5% 97 1/2 - 98. Obligacje długu państwa 5% 82 1/4-82 3/4 det. 4 1/2% 72 3/8-72 5/8 det. 4% 65 1/4-65 1/2.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 8. maja.

Hotel rosyjski: PP. Listowski Józef, z Kątów. — Turkull Felix, z Sere- dec. — Zagórski Miecz., z Podbuza. — Iwanowicz Sawicz Wal., z Rosyi. — Junga Miecz., z Starego Mękiszka. — Br. Bassili, c. k. major, z Wiednia. — Photinos Alex., dyrekt. sekretaryatu państwa ks. Mold., z Jas. — Witosławski Artur, z Kamienica. — Mezer Wład., z Rosyi. — Hr. Ożarowski Konstanty, z Lackiego.

Dnia 9. maja.

Hotel rosyjski: PP. Kochanowski Antoni, z Czerniowiec. — Sokołowski Juliusz, z Werchraty. — Strachocki Józef, z Rudnik. — Kuszczewski Damazy, z Perekosów. — Obniski Wiktor, z Mycowa. Hotel angielski: PP. Weinfeld Józef, c. k. komisarz obw., z Żółkwi. — Bauer Edward, c. k. przeł. pow., z Żółkwi. — Podhorodeński Kajetan, z Ki- jowa. — Płocki Jan, z Nadwórca.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 8. maja.

PP. Hr. Borkowski Boles., do Kormanic. — Photinos Alex., dyrektor sekretaryatu państwa ks. Mold., do Krakowa. — Iwanowicz Sawicz Wal., do Krakowa. — Junga Miecz., do Starego Mękiszka. — Kamiński Franc., do Pol- ski. — Korowicki Alex., c. ros. radca państwa, do Warszawy. — Miliński Fr., do Helenkowa. — Matejewicz Elias, c. ros. porucznik, do Rosyi. — Pohorecki Winc., do Korniole. — Rosocki Kaj., do Jaworowa. — Sroczyński Felix, do Bru- snego. — Truskolawski Leonard, do Streptowa. — Truskolawski Stan., do Płonny.

Dnia 9. maja.

PP. Radziejowski Edward, do Wiednia. — Br. Basili, c. k. major, do Tarnopola. — Zagórski Miecz., do Podbuza. — Witosławski Artur, do Kra- kowa. — Hr. Dunin Borkowski Alexander, do Winniczek. — Górski Maciej, do Kaszyc. — Krätzer Edward, c. k. podporucznik, do Żółkwi. — Kuczynski Leon, do Lubowa. — Młocki Włodzimierz, do Sarnek górnych. — Nahujewski Antoni, do Czernicy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 7. maja.

Table with columns: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan po- wietrza wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery. Rows for 7. god. zrana, 2. god. popoł., 10. god. wiecz.

TEATR.

Dziś na scenie polskiej opera w 3 aktach: „Szkalmierzanki“, na dochód Jpi Majeranowskiej.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 8. maja.

Oblig. długu państwa 5% 83; losowane obligacje 5% —; obligacje długu państwa 4 1/2% 72 1/2; 4% —; 3% —; 2 1/2% —; pożyczka loteri. z r. 1834 —; z r. 1839 —; z r. 1854 109 5/8; poź. nar. z r. 1854 84 1/4. Akcje banku — Akcje bankowe 97 1/2. Akcje zakładu kredytowego 242 1/2. Akcje kolei półn. po 1000 zlr. 1807 1/2. Austr.-franc. akcje kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wypłatą 284; — kolej żelazna lomb.-wene- cka. Akcje kolei nadcińskiej. — Kolej cesarzewy Elżbiety 201. Kolej połud. półn. komunikacyjna 185 1/4. Akcje żeglugi parowej na Dunaju po 500 zlr. 544. Akcje żegl. parowej Lloyd'a po 500 zlr. — Akcje niżej-austr. To- warzystwa eskomtowego po 500 zlr. — Galic. listy zast. 4% 80. Oblig. indemn. niżej-austr. —; detto innych krajów koron. —; detto galicyj. 79 5/8. detto węgierskie 31 1/8. Amsterdam —. Augsburg 105 7/8 l. — Bukareszt —. — Konstanytnopol —. Frankfurt 105 3/8. Hamburg 77 3/8. Lipsk —. Liwurna —. Londyn 10 — 17 1/2. Medyolan 105 5/8. Marsylia —. Paryż 123 5/8. Agio duk. ces. 7 1/8.

KRONIKA.

W Prysoweah, w obwodzie złoczowskim, powstał pożar na dniu 3go maja o godzinie 2. w południe, i w przeciągu półgodziny stanęła cała wieś w płomieniach. Tylko 10 chałup i cerkiew pozostały nienaruszone.

— W Machowie, w obwodzie żółkiewskim, zapaliła się dnia 22. z. m. o godz. 9. zrana dominikalna część lasu Zielona, i ogień uszkodził do 50 morgów młodego zarostu. Robotnicy zatrudnieni korczowaniem drzew zaniedbali przygasić ognisko na noc, i ztąd powstał pożar.

— Podobne pożary lesne wydarzyły się także z końcem zeszłego mie- siąca w kilku miejscach obwodu stanisławowskiego, a mianowicie: w Kom- arowskiem lesie zwanym „Czarny las“ zniszczył ogień do 5 morgów czterole- tniego zapustu; w Kryłoskim lesie dominikalnym „Dowha“ w pobliżu Ko- ziny przeszło 3 morgi sześciolatniego zarostu; w Czerniejowie część chrósciny tamtejszego włościana Macieja Stefny, a nakoniec miały zapalić się także za- rośla Majdańskiego lasu w Bednarowie.

— Ale nierównie większą szkodę wyrządził pożar w lesie Szechy- nieckim, w obwodzie przemyskim na dniu 17. kwietnia, gdyż ogarnął prze- szło 200 morgów zarośli należących do gromady w Szechyni, do 40 morgów młodego lasu państwa Medyki i 15 morgów łąki dominikalnej, zktąd przy silnym wietrze dostał się w końcu do przyległego lasu państwa Hodynic i znacznie go uszkodził.

Z przedsiębranych śledztw pokazuje się jednakże, że nigdzie niezacho- dził zamiar umyślnego podpalenia, lecz właściwą przyczyną tych pożarów była albo niedbałość pastuchów albo nieostrożność rębaczy w rozniecaniu ognisk śród lasu.

— Franciszek Liszt przybył znowu do Wiednia. Jeszcze w 1846 roku postanowił komitet towarzystwa muzycznego ofiarować mu odpowiedni upominek; i przeznaczył dla niego ozdobny pulpit na nóty. Ale że wypadki 1848 roku temu przeszkodziły, zatem teraz dopiero zostanie doręczony artyście. Jest to zwykły fortepianowy pulpit na nóty z lanego srebra, ale na nim stoi między popiersiami Bethovena i Schuberta popiersie samego Franciszka Liszta. Nazwisko „Franciszek Liszt“ otacza wieniec laurowy. Po prawej stronie nad wieniec wznosi się gwiazda, która swe promienie rzuca na napis. Z pomię- dzy liści powiewają w lewo i prawo wstęgi na których nazwiska „Fantasia“ „Transactio“ „Symphonia“ i „Missa“ przypominają artyście główne jego dzieła.

— W skarbowych dobrach Pardubitz w Czechach, zabito temi dniami zielonego bociana, który niezawodnie będzie wielką ozdobą ornitologicznych zbiorów. Bocian ten jest większy i silniejszy jak zwykle, szyja i głowa zie- lona, skrzydła zaś cośkolwiek ciemniejsze i wpadają w czarne. Od kilku już lat widziano go na stawach w dobrach Pardubitz, jednak dopiero w tym roku powiodło się zająć go z nienacka.

— Pierwsza z Ameryki do Europy przywieziona akacja, a sadzona w 1635 roku ręką Wespazjana Robin, ogrodnika Ludwika XIII. w paryskim roślinnym ogrodzie, zakwitła także i w tym roku, i jak „Monitor“ pisze stoi w całej swej okazałości. Od niej pochodzą licznie we Francyi rozpowszechnione akacje. Dawniej miała przeszło dwadzieścia metrów wysokości, gdy jednak wyższe ga- lęzie poczęły usychać, musiano je obcinać. Ale jeżeli przez to straciła na wy- sokości, uzyskała na sile i prawie odmłodziła, że będzie jeszcze przez wiele lat ozdobą paryskiego ogrodu.